

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie protestu M. S.

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzanego na dzień 15 października 2023 r.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2023 r.

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu

UZASADNIENIE

Pismem z 26 października 2023 r. (data nadania w placówce pocztowej) M. S. (dalej: „skarżąca”) złożyła protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego, zarządzanego na dzień 15 października 2023 r., domagając się jego unieważnienia z uwagi na: (1) niewydawanie kart referendalnych; (2) kierowania pytańdo osób biorących udział w referendum o liczbę wydawanych kart oraz (3) doprowadzenie do sytuacji głosowania po godz. 21, pomimo braku przedłużenia przez PKW godzin do głosowania i po ujawnieniu sondażowych wyników wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm.; dalej: „u.r.o.”), protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto, stosownie do treści art. 34 ust. 2 u.r.o., do warunków i trybu wnoszenia protestu stosuje się odpowiednio przepisy Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”). Oznacza to, że siedmiodniowy termin, określony w art. 34 ust. 1 u.r.o., do wniesienia protestu referendalnego zaczyna biec od dnia następnego po dniu ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyniku referendum w Dzienniku Ustaw, przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1 *in fine* k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o.).

Jednocześnie w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy protest został wniesiony w terminie znaczenie ma uwzględnienie daty właściwej dla wybranego przez składającego protest sposobu jego wniesienia. Jeżeli zatem wnoszący protest decyduje się na złożenie go bezpośrednio w Sądzie Najwyższym, ocena tego, czy protest jest złożony w terminie następuje przez pryzmat daty wniesienia bezpośrednio do Sądu Najwyższego. W sytuacji natomiast, gdy wniesienie protestu następuje za pośrednictwem polskiej placówki operatora pocztowego, ocena dochowania terminu następuje wyłącznie w kontekście daty stempla pocztowego placówki nadawczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2019 r., I NSW 99/19).

Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej o wynikach głosowania i wyniku referendum przeprowadzonego w dniu 15 października 2023 r. zostało wydane w dniu 17 października 2023 r. i opublikowane w Dzienniku Ustaw w dniu 18 października 2023 r. pod pozycją 2236. Oznacza to, że siedmiodniowy termin do wnoszenia protestów przeciwko ważności referendum rozpoczął bieg w dniu 19 października 2023 r. i upłynął z dniem 25 października 2023 r.

Tymczasem w niniejszej sprawie protest referendalny został nadany za pośrednictwem jednej z placówek P. S.A. dopiero w dniu 26 października 2023 r., a zatem już po zakończeniu biegu terminu do jego wniesienia. Powoduje to konieczność pozostawienia protestu skarżącej bez dalszego biegu, jako wniesionego z uchybieniem terminu do jego wniesienia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 243 § 1 *in principio* k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., postanowił jak w sentencji.

(r.g.)

[ms]